

- Ε. Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Γ. Βαρζελιώτη, ΕΚΠΑ
Δ. Βλάσση, Società Dalmata di Storia Patria
Ν. G. Chrissis, ΕΚΠΑ
Br. Crevato-Selvaggi, Istituto di Studi Storici Postali 'Aldo Cecchi'
Χ. Γάσπαρης, ΕΙΕ
Α. Γ. Γιαγκάκη, ΕΙΕ
Ν. Γιαντσή, ΕΚΠΑ
Α. Γκάναλη, ΕΚΠΑ
Στ. Γριμάνης, ΜΙΕΤ
Ε. Despotakis, ΕΙΕ
Α. Δρανδάκη, ΕΚΠΑ
Μ. Ευθυμίου, ΕΚΠΑ
Π. Ιωάννου, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Ν. Καποδίστριας, ΕΚΠΑ
Ουρ. Καραγιάννη, ΠΙΟΠ
Β. Καραμανωλάκης, ΕΚΠΑ
Ν. Ε. Καραπιδάκης, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ό. Κατσαρδή-Hering, ΕΚΠΑ
Μ. Κολυβά, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Α. Νικολαου-Konnari, Πανεπιστήμιο Κύπρου
Κ. Konstantinidou, ΕΚΠΑ
Μ. Koumanoudi, ΕΙΕ
Σ. Κουτμάνης, ΟΤΕ
Κ. Lambrinou, Ακαδημία Αθηνών
Χρ. Μαλτέζου, Μέλος της Ακαδημίας Αθηνών
Τ. Μαρκάκη, Πανεπιστήμιο Άμστερνταμ
Π. Δ. Μιχαηλάρης, ΕΙΕ
Δ. Μιχάλαγα, ΕΚΠΑ
Κ. Νικολάου, ΕΚΠΑ
Μ. Ο'Connell, Wake Forest University
Γ. Δ. Παγκράτης, ΕΚΠΑ
Α. Πανοπούλου, ΕΙΕ
Α. Παπαγεωργίου, ΕΚΠΑ
Α. Παπαδάκη, Ιστορικός
Χρ. Ε. Παπακώστα, ΕΡΛΟ, Ρώμη
Fr. Scalora, Πανεπιστήμιο Πάδοβας
Β. Σειρηνίδου, ΕΚΠΑ
Cr. Setti, Università Roma Tre
Σπ. Θ. Τακτικός, Τράπεζα της Ελλάδος
Α. Τζαβάρα, ΕΚΠΑ
Π. Τζιβάρα, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Κ. Γ. Τσικνάκης, ΕΙΕ
Δ. Τσουγκαράκης, Ιόνιο Πανεπιστήμιο
Ν. Tsougarakis, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Α. Viggiano, Università di Padova
Α. Vincent, Πανεπιστήμιο Σίδνεϊ
L. Voisin, ΕΦΑ

Επιστημονική/Οργανωτική Επιτροπή:

Κατερίνα Κωνσταντινίδου, Βάσω Σειρηνίδου,
Μαρία Ευθυμίου, Όλγα Κατσαρδή-Hering, Κατερίνα Νικολάου

Εικόνα εξωφύλλου:

Από τον πίνακα *Approach to Venice* του William Turner (1844),
(National Gallery of Art, Washington, D.C.)

url του Τμήματος:
<http://www.arch.uoa.gr/>

url του Συνεδρίου
<https://conferences.uoa.gr/event/75/>

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών
— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

Φιλοσοφική Σχολή
Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας

Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο / International Conference

*Η Βενετική Πολιτεία, ο ελληνικός χώρος και οι ιστορίες τους
(13ος-18ος αι.)*

Συνέδριο προς τιμήν της Αναστασίας Παπαδία-Λάλα

*The Venetian State, the Greek Territories and Their Stories
(13th-18th Cent.)*

Conference in Honour of Anastasia Papadia-Lala

1-2 Νοεμβρίου 2023, Αμφιθέατρο «Άλκης Αργυριάδης»
Κεντρικό Κτίριο Πανεπιστημίου Αθηνών, Πανεπιστημίου 30
3 Νοεμβρίου 2023, Ιστορικό Αρχείο Πανεπιστημίου Αθηνών
Σκουφά 45

Τετάρτη, 1 Νοεμβρίου 2023

09.00 - 09.30: Εγγραφή συνέδρων

09.30 - 10.00: Χαιρετισμοί

Χαιρετισμοί από:

- τον Κοσμητεύοντα της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **καθηγητή Γεράσιμο Ζώρα**
- την Πρόεδρο του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **καθηγήτρια Κατερίνα Νικολάου**
- τον Διευθυντή του Τομέα Ιστορίας του Τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, **καθηγητή Κωνσταντίνο Ράπτη**
- την Τιμωμένη, ομότιμη καθηγήτρια **Αναστασία Παπαδιά-Λάλα**

Κ. Κωνσταντινίδου και Β. Σειρηνίδου, *Ο Νέος Ελληνισμός, οι δύο κόσμοι του και οι ιστορίες τους*

Πρωινή Συνεδρία

Ταυτότητες και χώρος

Συντονίζει: **Μ. Ευθυμίου**

- 10.00 **Χρ. Μαλτέζου**, *Έλληνες βενετοί υπήκοοι στη βενετοκρατούμενη Ελλάδα: νοοτροπίες και αντιλήψεις*
- 10.15 **A. Vincent**, *Μορφές ανάπτυξης αστικών κέντρων στη βενετοκρατούμενη Κρήτη*
- 10.30 **K. Lambrinos**, *Istruzione e gerarchie nella società veneto-cretese (sec. XVI-XVII)*
- 10.45 **Ό. Κατσιαρδή-Hering**, *Χώρος και άνθρωποι σε εποχές μετάβασης: ανάμεσα στη βενετοκρατία και την τουρκοκρατία*
- 10.45-11.00 Συζήτηση

Κοινωνία και συγκρούσεις

Συντονίζει: **Χρ. Μαλτέζου**

- 11.00 **X. Γάσπαρης**, *Η επανάσταση του 1341-1343 στην Κρήτη: η τελευταία 'ελληνική' επανάσταση εναντίον της βενετικής κυριαρχίας*
- 11.15 **M. O'Connell**, *Conspiracy, Unrest, Resistance, and Revolt: Political Communication in Venice's Empire*
- 11.30 **A. Γκάναλη**, *Η κρατική προσπάθεια αντιμετώπισης της καταδυναστευσης των χωρικών από τοπικούς παράγοντες: η επίσκεψη του Francesco da Molin στην Ιεράπετρα και τη Σητεία (1628-1629)*
- 11.45-12.15 Διάλειμμα για καφέ
- 12.15 **N. Καποδίστριας**, *Ληστές και φυγόδοκοι στο Ιόνιο κατά το β' μισό του 18ου αι.*
- 12.30 **N. Καραπιδάκης**, *Από την ιστορία της νεότερης φεουδαρχίας: η σύγκρουση φεουδαρχών και πόλης της Κέρκυρας τον 18ο αι.*
- 12.45 **A. Viggiano**, *Governare la violenza. Le scritture dei Provveditori generali da Mar nel Settecento*
- 13.00-13.30 Συζήτηση

Απογευματινή Συνεδρία

- 16.20 *Προσφώνηση από την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών, Διεθνών Σχέσεων και Εξωστρέφειας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, καθηγήτρια Σοφία Γ. Παπαϊωάννου*

Εκκλησία

Συντονίζει: **Fr. Scalora**

- 16.30 **N. Tsougarakis**, *A Preliminary Examination of An Unknown Register of the Dominican Friary of Candia*
- 16.45 **A. Παπαδάκη**, *Οι Σύνοδοι του λατίνου αρχιεπισκόπου Κρήτης Gerolamo Lando (β' μισό 15ου αιώνα): μια πρώτη προσέγγιση*

- 17.00 Δ. Τσουγκαράκης και Ε. Αγγελομάτη-Τσουγκαράκη, *Κανονιστικές ρυθμίσεις και παρεμβάσεις των αρχών στη διοίκηση και τα οικονομικά των μονών της Κρήτης κατά τη βενετοκρατία*
- 17.15 L. Voisin, *‘Come membro et anexo a quello de Hierusalim’*: η μονή Αγίου Σάββα της Καρόνος (Κύπρος) μεταξύ της Βενετίας και της Παλαιστίνης στον 16ο αι.
- 17.30-18.00 Διάλειμμα για καφέ
- 18.00 Σ. Γριμάνης, *Ένα άγνωστο ιταλικό κείμενο του Γαβριήλ Σεβήρου*
- 18.15 Δ. Μιχάλαγα, *Όψεις νησιωτικής κοινωνίας σε συλλογή εκκλησιαστικών εγγράφων του 18ου αι.*
- 18.30 C. Setti, *Venezia e la Custodia di Terra Santa tra Cinque e Seicento. Transizioni politiche e finanziarie sullo scacchiere mediterraneo e levantino*
- 18.45-19.15 Συζήτηση

Πέμπτη, 2 Νοεμβρίου 2023

Πρωινή Συνεδρία

Οικονομία

Συντονίζει: X. Γάσπαρης

- 10.00 Ν. Γιαντσή, *Οι απαρχές της αγγλικής εμπορικής επέκτασης στη Μεσόγειο (14ος-15ος αι.). Ο ρόλος της Βενετίας*
- 10.15 Marina Koumanoudi, *Salt Production in Fifteenth-Century Crete. Paper Exercises*
- 10.30 Α. Πανοπούλου, *Μία αποτυχημένη επιχείρηση: η παραγωγή τέφρας σόδας (ανθρακικό νάτριο) στην Κρήτη τον 16ο αι.*
- 10.45 Br. Crevato-Selvaggi, *Comunicazioni veneziane a Zante e in Morea fra mercatura, politica e imprenditorialità*

- 11.00 Γ. Δ. Παγκράτης, *Οικονομία και φύλο: η συμμετοχή των γυναικών στην οικονομία της Κέρκυρας τον 16ο αι.*

11.15-11.45 Διάλειμμα για καφέ

- 11.45 Α. Γιαγκάκη, *Τι θα έλεγαν τα κεραμικά εάν μιλούσαν: ή αλλιώς γιατί εντοιχίζονταν εφυαλωμένα κεραμικά; Η περίπτωση των εντοιχισμένων αγγείων σε ναούς της βενετοκρατούμενης Κρήτης*
- 12.00 Κ. Γ. Τσιγκάκης, *Κοπές νομισμάτων έκτακτης ανάγκης στην Κρήτη της βενετικής περιόδου. Η ‘cavallina’ και τα ‘perperi di rame’*
- 12.15 Ουρ. Καραγιάννη, *Εργασιακός και ιδιωτικός χώρος των Ελλήνων στο πολυπολιτισμικό περιβάλλον της Βενετίας: βεβαιότητες, υποθέσεις, ερωτήματα*
- 12.30 Τ. Μαρκάκη, *Τεχνίτες και ευμάρεια στον βενετοκρατούμενο Χάνδακα: η περίπτωση του υποδηματοποιού Μιχελή Λίβα (1642)*
- 12.45 Δ. Βλάσση, *Η απόδοση της προίκας. Συμβολή στην κοινωνική και οικονομική ιστορία της βενετοκρατούμενης Κεφαλονιάς (18ος αι.)*

13.00-14.00 Συζήτηση

Απογευματινή συνεδρία

Κοινωνία και διοίκηση

Συντονίζει: Κ. Λαμπρινός

- 16.30 Χρ. Ε. Παπακώστα, *‘Di poter formare un corpo di Comunità di noi abitanti di Amaxichi’*: η αστική συσσωμάτωση της Λευκάδας στα χρόνια των Βενετών
- 16.45 Σπ. Τακτικός, *Lepanto, 1687-1701. Η διοικητική οργάνωση της Ναυπάκτου κατά την πρόσκαιρη βενετική κυριαρχία*
- 17.00 Κ. Konstantinidou, *Amministrazione e amministratori Veneti nello Ionio (160-180 sec.)*
- 17.15-17.45 Διάλειμμα για καφέ
- 17.45 Α. Τζαβάρα, *Cancellieri και scrivani στην Κορώνη και τη Μεθώνη (14ος αι.). Συμβολή στην προσωπογραφία των διοικητικών υπαλλήλων*

18.00 **E. Despotakis**, *Osservazioni sulla procedura per l'accesso agli uffici veneziani a Creta. Il caso di Giorgio Modino (1438)*

18.15 **Α. Παπαγεωργίου**, *Ο σεισμός της 20ής Φεβρουαρίου 1743 στο Ιόνιο. Αντιμετώπιση και διαχείριση μιας φυσικής καταστροφής*

18.30-19.00 Συζήτηση

Παρασκευή, 3 Νοεμβρίου 2023

Πρωινή Συνεδρία

Έρωτας και πόλεμος

Συντονίζει: **Κ. Νικολάου**

9.30 **Σ. Κουτμάνης**, *Ερωτική επιθυμία και ελληνική παροικία της Βενετίας (17ος αι.)*

9.45 **Μ. Κολυβά**, *Ναυμαχία της Ναυπάκτου: η εμπλοκή της Ζακύνθου (1570-1571)*

10.00 **Π. Μιχαλάρης**, *Προσπάθειες απελευθέρωσης αθηναίων αιχμαλώτων μετά την πτώση (1715) του Ναυπλίου στους Τούρκους*

10.15 **Α. Δρανδάκη**, *Ζωγραφίζοντας εικόνες στον καιρό της πολιορκίας*

10.30-10.45 Συζήτηση

10.45-11.15 Διάλειμμα για καφέ

Παιδεία και ιστοριογραφία

Συντονίζει: **Β. Σειρηνίδου**

11.15 **Π. Τζιβάρα**, *Η ένταξη των κρητών προσφύγων στον κόσμο του πανεπιστημίου της Πάδοβας*

11.30 **A. Nicolaou-Konnari**, *'Persona di molte lettere, e di gran merito, benchè a pochissimi noto': the Voluminous Epistolary and Literary Output of Pietro de Nores (c. 1570 - after 1646/1648)*

11.45 **Γ. Βαρζελιώτη**, *Το επτανησιακό θέατρο στο ρεπερτόριο της νεοελληνικής σκηνής*

12.00-12.15 Διάλειμμα

12.15 **Π. Ιωάννου**, *'Ελληνες' και 'ελληνική τέχνη' στους Βίους του Giorgio Vasari*

12.30 **N. G. Chrissis**, *The Greco-Latin East in the Works of Marino Sanudo Torsello and Philippe de Mézières: A Comparative Approach*

12.45 **Fr. Scalora**, *Σπουδές και έρευνα της βενετοκρατίας στην Ιταλία: αποτίμηση και προοπτικές*

13.00 **Β. Καραμανωλάκης**, *Η συγκρότηση των νεοελληνικών σπουδών και η βενετοκρατία (1945-1967)*

13.15-13.45 Συζήτηση

Αλήξη Συνεδρίου

